

stanovitne sedeže, niso le samo od pastirstva, lovitve zverin in ribstva živeli, temuč so poznali umetnosti izobraženih narodov, obertnijo in kupčijo, so obdelovali polje in vinograde, in redili živino, niso tedaj na nizkej stopnji omike in izobraženosti stali. Clo visoko učeni Rimljani so Slavjane zlo štimali, so iz med njih si bili izbirali naj hrabrejše in krepkejše vojsake in bojare, tudi vladike in vojvode, in Slavjane najdemo tudi na cesarskem prestolu u Carigradu. —

Pa Rimljani so Slavjane podjarmili, njim svoj latinski jezik urinili, jih polatinčili. Od tih mal so slavjanske modrice utihnile in drugam pobegnile. Slavjani so zgubili svoj jezik in svoje slovstvo, in so u omiki in u znanostih za drugimi narodi zaostali, in le to je sila čuda božja, da slavenski narod u tih brezštevilnih stiskah in nadlogah, ki so ga sto in sto let žulile in tlačile, ni poginul, konca ni storil. Vsaki dober sin pa blago in premoženje svojih starišev ceni in varje, njih čest in slavo ohraniti in povišati želi; — nam Slovencem bi pa ne imelo mar biti za nekdanjo čest in slavo našiga naroda, mi Slovenci bi mogli biti tak nehvaležnega, črnega serca? Pa le prosvitlen, omikan, in izobražen narod bode srečen in slaven; na omiko in izobraženost se upira vsacega naroda sreča in slava; le tako bojo tudi Slavjani svojo nekdanjo slavno ime zadobili. Za tega voljo je vsaki Slovenec dolžen in zavezan, u znanostih napredovati in se omikati, ker je velike Slavije sin, ker je Slavjan. —

Zlate bukve.

Odprite se, in dajte zapisat z velikimi čerkami iména verlih učencov Kamniških šol, ki napeljujejo mladost k soznanjenju z maternim jezikom, de ga beró in pišejo z veseljem in tako jih na pot napeljujejo, se na duši in telesu omikati; kar je vsakterimu v sedanjih časih neogiblivo potrebno, kdor želi srečno živeti. Lepi sad teh verlih in rodoljubih učencov se razodeva v celim početju Kamenčenov. Ljubezen do dela pokojnosti, šparovnosti in brez stisnenstva, pobožnost brez hinavstva, poštenost, lepa soseskina sprava, odkritoserčnost in zadovoljnost so čednosti, ktere sploh Kamenčanje kinčijo. To je neprecenljivi sad, ki izvira iz semena vsejaniga v mehke serčica Kamniške mladosti po rodoljubih in pobožnih gospodih reda sv. Frančiška brez vse nade ali lakomnosti drugiga plačila, zvunaj veselja bližnje oblagovati.

Kamničanje! častite jih in bodite jim pri vsaki priložnosti hvaležni.

Dr. Orel.

Iz Noviga mesta.

Kakor v drugih krajih naše dežele, so bile tudi v Novim mestu v ponedeljek 1. mal. serp. nove sodne gosposke z očitnim in ustnim ravnanjem vpeljane.

Prav veselo in slovesno je bil zató ta dan obhajan. Častitljiva duhovšina, vojaški in uradni nadstojniki s svojimi podložnimi, meščanska straža prav lepiga junškiga obnašanja, sploh vsi meščanje so se praznovanja tega dneva z pravo prijaznostjo vdeležili. Pri slovesni sv. maši v kapiteljski cerkvi se je bila sošla velika množica ljudi vsaciga stanú, in vidilo se je iz vsih pobožnosti, de je vsak dober dar le od zgoraj pričakovati.

Po končani službi božji so se c. k. uradniki spremljeni od množice podali v poslopje nove deželne sodnije, ker je gosp. predsednik žl. Scheuchenstuel v očitnim velikim zbirališu s krepko, prijetno besedo razložil visoko pomenljivost dneva spolnjenja cesarske obljube, storjene v §. 103 državne vstave; je priporočil uradnikom no-

vih sodništev natanjčno, neoskrunjeno dopolnovanje njih dolžnosti; se zahvalil pričujočim, za toliko prijazni sprejem, in podbudil vse k zaupljivi pripomoči v čast in korist naše avstrijske domovine

Po gosp. predsedniku je nastopil. cesarski pravdnik gosp. Dr. Lušin z nagovorom v našem domačem jeziku, kar se je toliko bolj priléglo, ker je bil ravno teržni dan in zató velik shod od vsih strani novomeške okolice, in ker se je bilo v zadnjih časih tudi neko poželjenje, samoblastno sebi pravico storiti, med ljudstvom pokazalo. Nasloneči se na besede gosp. predsednika je gosp. cesarski pravdnik tudi visoke pomembe dneva opomnil, ter tako naprej govoril: „Vpeljanje pa novih sodnih oblast, gospodje moji! je dolgo zaželeni sad sedanjiga mirniga stanú avstrijskiga cesarstva. Vsim vam je znano kako so se od predlanjskiga léta zbirali strašni viharji in grozovite vremena nad Avstrije obnebu. Zunanji in znotranji nje sovražniki so si bili v roke segli, de hočejo podkopati in razdjati mogočno drevo, ukoreninjeno že od sto in sto lét. — Tode na pomiglej Vsigamogočniga so se razsuli vsi ti černi oblaki; spet je zasijalo solnce veselja; in kakor ogenj zlató žlindre čisti, ravno tako se je vzdignila Avstrija iz nesreče mogočna, očišena, prerojena.“

„Drugači pa tudi ni moglo priti po poti večne previdnosti; saj je nazadnje vender še vselej obveljala dravična reč; in na pravico je pa ravno zidano in vterjeno prekrasno poslopje avstrijskiga cesarstva. Že ranjcimu Cesarju Francu neumerjočiga spomina je bil izvoljivni prigovor leta: *Justitia regnorum fundamentum*, to je: pglavitni steber kraljestev je pravica.“

„In komaj so bili enmalo potihnili predrečeni hudi viharji, so že tudi naš Cesar Franc Jožef spoznali eno nar prvih potrebnosti: vstanoviti in vpeljati nove postave in nove sodne oblasti. — Ampak grozno težko in ostrašljivo je bilo to delo. Tode z veseljem in serčnostjo so se ga poprijeli Njegovi neutrudeni ministri in drugi visoko zasluženi možje; in glejte dopolnjenja je volja Cesarja, doveršene so lepe naprave v sodnih rečeh.“

„Od današnjiga dneva so začete in vpeljane nove sodne oblasti, pri kterih bo zanaprej imel vsaki svojo pravico iskati. Bodi bogatin, bodi revež, bodi visociga, bodi niskiga stanú: vsacimu se bo delila le ena sama, gola, čista pravica. Zatorej pa naj bo vsakteri oestro svarjen, ne sam sebi pravice jemati, naj bo že za kakoli hoče. — Ako kdo eniga družiga kakšniga hudodelstva ali prestopka kriviga misli, naj ga naznani in izroči postavnim gosposkam. Sej gre vsaki sodni oblasti, in tako tudi meni kakor cesarskemu pravdniku in mojim namestnikom posebna dolžnost in pravica, hudodelnike kakor hitro je mogoče dati prijeti, obsoditi in zasluženi kazni ali štrafingi podvreči. — De se tedaj nobedin ne prederzne segati samolastno v opravila cesarskih oblasti, zakaj težko in naglo bo padla roka pravice na vsaciga, kdor jo žali.“

„Vender gospodje moji! danes vpeljane sodne gosposke niso samo za strah hudobnimu; one so tudi močna podpora vsim pravičnim in poštenim ljudem, so zavetje zapušenim vdovam, so pribežališe revnim sirotam, katerim očete namestujejo. Upamo tedaj z božjo pomočjo, de bodo lete nove sodne naprave deželi dober sad prinesle. In zató pa tudi mislim, de se spodobi skazati gorečo hvaležnost našimu skerbniimu in milostljivimu Cesarju Francu Jožefu. S čem pa hočemo skazati leto našo hvaležnost drugači kakor z nepremakljivo, skalnato zvestobo proti Njemu in celi Njegovi veličastni hiši. Sej vsaki med nami nosi v svojim sercu z zlatimi čerkami zapisane une prežlahtne besede, ktere so naš sedanji svitli Cesar pred dvema mescama na krajnski meji izgovorili